Prima instanţă: Judecătoria Drochia, sediul central (judecător Rodica Chistruga)
Dosarul nr.2a-311/24 (nr.2-23123671-03-2a-27032024)

CURTEA DE APEL BĂLŢI
Colegiul Civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

09 decembrie 2024 mun. Bălţi

Instanţa compusă din:
Preşedintele completului Elena Grumeza
Judecătorii: Natalia Costaș și Stanislav Grosu

examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de avocatul Vasile Luncaru în interesele lui Ștepliuc Mariana împotriva hotărîrii Judecătoriei Drochia sediul central din 06 decembrie 2023, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de OCN ,,Urban Credit,, către Ștepliuc Oleg și Ștepliuc Mariana privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței:

La data 25 august 2023, reclamantul OCN „Urban Credit” SRL, a adresat instanţei de judecată o cerere de chemare în judecată în contradictoriu cu Ştepliuc Oleg și Ștepliuc Mariana, solicitând încasarea în mod solidar a datoriei contractuale în mărime de 57 757,72 lei, suma de 1 732,73 lei drept compensare a cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat și cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 2 500 lei.

În motivarea acţiunii reclamantul invocă faptul, că conform contractului de împrumut nr. 0213/19 din 21.05.2019, creditorul OCN „Urban Credit” SRL, a acordat debitorului Ştepliuc Oleg, un împrumut în valoare de 33 000,00 lei, cu dobândă, cu scadența finală la data de 21.05.2020. Respectarea de către debitor a obligațiilor asumate conform contractului de împrumut, au fost garantate de către Ștepliuc Mariana.

Reține că, prin semnarea contractului de fidejusiune, fidejusorului i-au fost aduse la cunoștință riscurile asumate prin semnarea contractului de fidejusiune. În argumentarea cererii de chemare în judecată, reclamantul indică faptul că debitorul contrar prevederilor Contractului de împrumut nu și-a onorat obligațiunile asumate, în ce privește efectuarea plăților scadente acumulând astfel o datorie față de reclamant.

Ca rezultat al neândeplinirii obligațiunilor contractuale, la data de 08 iunie 2023 la adresa pârâților Ștepliuc Oleg și Ștepliuc Mariana a fost expediată pretenția prin care au fost somați de a achita datoria restantă.

Susține faptul, că pârâții nu au stins datoria restantă, procedurile de soluţionare amiabilă extrajudiciară a litigiului iniţiate de creditor fiind ignorate în totalitate, în acest sens reclamantul se folosește de dreptul de a înainta în instanţa de judecată competentă acţiune civilă privind încasarea solidară a datoriei din contul pîrîților.

Astfel, la data de 21.03.2023, Ştepliuc Oleg, a admis o restanță la plata datoriei și la data înaintării acțiunii are o datorie față de reclamant în sumă totală de 57 757,72 lei, care este formată din: soldul restant în sumă de 30 398,80 lei și penalitatea de întârziere în sumă de 27 358,92 lei.

Susține că, acțiunea este întemeiată pe prevederile contractului de credit nr. 0213/19 din 21.05.2019.

Prin încheierea Judecătoriei Drochia, sediul central din 11 septembrie 2023 s-a dispus acceptarea în procedura cererilor cu valoare redusă a cererii de chemare în judecată formulată de către OCN „Urban Credit" SRL către Ştepliuc Oleg și Ștepliuc Mariana privind încasarea datoriei.

La data de 19 octombrie 2023, prin intermediul Cancelariei Judecătoriei Drochia, a parvenit referința depusă de avocatul stagiar Vasile Luncaru, în interesele lui Ştepliuc Oleg prin care a menționat faptul că, nu este de acord cu cererea de chemare în judecată înaintată de către OCN „Urban Credit" SRL, o consideră nefondată şi neântemeiată, fără careva suport juridic, care urmează a fi respinsă. Totodată, solicită aplicarea excepției de tardivitate pe cauza data, din motiv că cererea de chemare în judecată a fost înaintată cu omiterea termenului de prescripție.

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul central din data de 06 decembrie 2023 s-a admis cererea de chemare în judecată intentată de OCN „Urban Credit" SRL către Ştepliuc Oleg și Ștepliuc Mariana, privind încasarea datoriei.

- S-a încasat în mod solidar de la Ştepliuc Oleg și de la Ștepliuc Mariana în beneficiul OCN „Urban Credit" SRL, sed. or. Drochia, Elena Sîrbu 2, bl.A datoria în mărime de 57 757,72 lei, suma de 1 732,73 lei drept compensare a cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat și cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 2 500 lei.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond la data de 19 decembrie 2023 avocatul stagiar Vasile Luncaru în interesele lui Mariana Ștepliuc a contestat hotărârea primei instanțe cu apel solicitînd casarea integrală a hotărârii prin care să fie respinsă acțiunea ca fiind tardivă.

Argumentele părților:

În motivarea apelului, apelantul a indicat că, instanţa a dat o apreciere eronată normelor de drept specifice speţei date, la fel a dat o apreciere eronată şi circumstanţelor de fapt, hotărârea atacată cu apel o consideră ca una arbitrară care se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

Constată faptul că, scadenţa finală a contractului de împrumut nr. 0213/19 din 21.05.2019 este data de 21.05.2020, deci termenul în interiorul căreia reclamantul era în drept să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţa de judecată, era data de 21.05.2023, iar reclamantul/intimat a înaintat acţiunea la Judecătoria Drochia, sediul central la data de 25.08.2023, înregistrată cu nr. 10986, prin ce a încălcat termenul general de prescripţie de 3 ani, stipulat la art. 391 alin.l) Cod Civil.

Menționează că, instanţa de fond, contrar legii nu s-a expus asupra cerinţei apelantei/pârâtei Ştepliuc Mariana, privind aplicarea excepţiei de tardivitate, astfel instanţa de fond, a admis o eroare de ordin procedural.

Solicită admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul central din 06.12.2023, cu emiterea unei noi decizii potrivit căreia cauza să fie remisă spre rejudecare în instanţa de fond, în alt complet de judecată la etapa de pregătire de examinare a cauzei. Examinarea cererii de apel în lipsa apelantei şi/sau reprezentantei acesteia, în caz de imposibilitate de a se prezenta în şedinţă de judecată.

La data de 10 mai 2024 avocatul Malesenco Dumitru în interesele lui OCN „Urban Credit” SRL a înaintat referința potrivit căreia solicită respingerea cererii de apel cu menținerea soluției adoptate. Consideră motivele indicate în cererea de apel ca fiind nemotivate întrucât instanța de judecată corect a cercetat sub toate asptectele materialele cauzei civile. Reține că, hotărârea instanţei de fond o consideră legală şi întemeiată, motivele indicate în hotărâre de către instanţa de fond corespund legii, procedura examinării cauzei de către instanţa de fond a fost respectată totalmente şi just au fost aplicate normele de drept şi de fapt pe cauza dată. Corect a fost aplicat de către instanţa de fond prevederile art.106 CPC, prin care s-a examinat cauza în lipsa părţilor, acestea fiind citate legal, şi s-a adoptat o hotărâre legală şi întemeiată. Reieşind din cele invocate, solicită respingerea cererii de apel ca fiind una nefondată cu menţinerea soluţiei adoptate de către instanţa de fond.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din data de 09 octombrie 2024 s-a acceptat apelul declarat spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă cu explicarea părților dreptul de a recurge la mediere și la încheierea tranzacției de împăcare. Partea este înștiințată despre faptul că dacă, după ce i s-a comunicat cererea de apel şi înscrisurile anexate, intimații nu depun referință, soluționarea

cererii se face în baza materialelor anexate la dosar, fără citarea părților, decizia fiind comunicată părților.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul civil consideră necesar de a admite apelul declarat de Mariana Ștepliuc, din considerentele ce urmează:

În conformitate cu art.362 alin.1) CPC, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.*

Colegiul civil reţine că, dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la data de 06 decembrie 2023 (f.d.41), iar apelul preliminar a fost declarat la data de 19 decembrie 2023 (f.d.59), fiind înregistrat la Judecătoria Drochia, sediul central cu nr. de intrare 16134, prin urmare apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 Cod procedură civilă.

În conformitate cu dispozițiile art.385 lit.c) CPC, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, emiţând o nouă hotărâre.*

Conform art.386 alin.1) CPC, *hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat..*

Potrivit art.276^2 CPC, *dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobânzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă*

Conform art.276^3 alin.(1) și (2) CPC*, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică.*

Potrivit prevederilor art.276^4 alin. (5) CPC, *instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător astfel, instanţa de apel a examinat cererea de apel în procedura scrisă, fără citarea părților.*

În conformitate cu art.130 CPC, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

La fel, potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Instanța de apel menționează că art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Potrivit art.5 alin.1) CPC, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.*

Conform art.118 alin. (1) CPC, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.*

Iar potrivit art.121 CPC, *instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială*

concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

În fapt, la data de 25 august 2023, reclamantul OCN „Urban Credit” SRL, a adresat instanţei de judecată o cerere de chemare în judecată în contradictoriu cu Ștepliuc Oleg și Ștepliuc Mariana, solicitând încasarea în mod solidar a datoriei contractuale în mărime de 57 757,72 lei, suma de 1 732,73 lei drept compensare a cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat și cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 2 500 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul central din data de 06 decembrie 2023 s-a admis cererea de chemare în judecată intentată de OCN „Urban Credit” SRL către Ștepliuc Oleg și Ștepliuc Mariana, privind încasarea datoriei. S-a încasat în mod solidar de la Ștepliuc Oleg și de la Ștepliuc Mariana în beneficiul OCN „Urban Credit” SRL, sed. or. Drochia, Elena Sîrbu 2, bl.A datoria în mărime de 57 757,72 lei, suma de 1 732,73 lei drept compensare a cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat și cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 2 500 lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond la data de 19 decembrie 2023 avocatul stagiar Vasile Luncaru în interesele lui Mariana Ștepliuc a contestat hotărârea primei instanțe cu apel, solicitînd casarea integrală a hotărârii prin care să fie respinsă acțiunea ca fiind tardivă.

Lecturând hotărârea instanței de fond, Colegiul civil o consideră neîntemeiată și pasibilă casării, având ca suport legal următoarele norme materiale.

Conform prevederilor art.9 alin.1) şi alin. 2), lit. a) Codul civil, *drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.*

Potrivit art. 10 alin. (1) Cod civil, *persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară.*

În temeiul art. 15 alin. (1) Cod civil, *apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.*

Ab initio, instanța de apel reține că în conformitate cu art. 774 alin. 1) Cod civil, *în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.*

Conform art. 775 alin. (1) Cod civil, *debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentu executării şi stingerii obligaţiei.*

Potrivit art. 776 Codul civil, *obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.*

În corespundere cu art. 858, alin. (2) Codul civil, *obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit,* iar conform art. 858, alin. (2) Codul civil, *obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.*

Potrivit art.901 alin.5) Cod civil, *înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întîrziere a obligației.*

În temeiul art.992 alin. (1) din Codul Civil, *contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice, iar potrivit art.993 alin.(2), părţile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispoziţiilor legale imperative, contracte şi pot stabili conţinutul lor.*

Potrivit art. 1763 alin.(1) Cod civil, *prin contractul de credit, o bancă sau o organizație de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiția rambursării ei, a plății dobînzii și a altor plăți aferente, sau își asumă orice alt angajament de a achiziționa o creanță sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanții.*

Iar potrivit alin.3) al aceluiași articol, *faţă de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esenţa contractului de credit nu reiese contrariul.*

Astfel, părțile fiind în relații contractuale conform cărora acestea și-au asumat drepturi și obligațiuni, sânt obligate în egală măsură să fie respectate, obligațiile necesită a fi executate în modul corespunzător și în termenii stabiliți, în conformitate cu prevederile Legii, sau contractului, la caz care fiind încheiat la libera lor voință obligă părțile la ceea ce au stipulate expres în contract.

Prin urmare, contractul de credit, fiind un contract sinalagmatic, ce se caracterizează prin reciprocitatea și interdependența drepturilor și obligațiilor ce-i revin celor două părți, generează drepturi și obligații corelative pentru fiecare parte contractantă.

Din probatoriu cauzei se atestă faptul că, conform contractului de credit nr. 0213/19 din 21.05.2019, creditorul OCN „Urban Credit" SRL, a acordat debitorului Ștepliuc Oleg, un împrumut în valoare de 33 000, 00 lei, cu dobândă, cu scadența finală la 21.05.2020 (f.d.11-12).

Potrivit pct.3.1 din contract, creditul este purtător de dobîndă. Dobînda la credit este fixă și se stabilește în mărime de 36,36% anual conform soldului

datoriei la credit la data de calcul, iar potrivit pct.3.4 din contract, debitorul va plăti organizației un comision unic de 5% de la suma creditului, care va fi reținut din suma creditului la momentul acordării , dar care este inclus în suma creditului.

Conform pct.7.1 din contract, în cazul neexecutării de către debitor a obligațiilor asumate de rambursare a creditului, de achitare a dobînzii, comisionului de administrare și a altor sume aferente prezentului contract sua a executării lor tardive conform graficului de achitare stabilit la anexa nr.1, debitorul va suporta și plata penalităților în valoare de 0,5 % pentru fiecare zi de întîrziere aplicată fiecărei sume restante.

Astfel, pîrîtul Ștepliuc Oleg s-a obligat să ramburseze împrumutul şi plățile aferente în conformitate cu prevederile contractuale, iar potrivit prevederilor contractuale, și anume pct. 3.6, valoarea totală plătibilă de către debitori conform contractului constituie 46998,00 lei.

La aceeași dată între OCN „Urban Credit" SRL și Ştepliuc Mariana a fost încheiat contract de fidejusiune, potrivit căruia la pct.1.1 părțile au prevăzut că fidejusorul se obligă față de creditor să răspundă solidar cu debitorul cu întreg patgrimoniul său pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor asumate de către creditor conform contractului de credit nr. 0213/19 din 21.05.2019 (f.d.13).

La caz, se reiterează prevederile art.1628 alin.2) Cod Civil al RM, care indică că, *fidejusiunea este obligaţia garantului (fidejusorul) asumată în folosul unui creditor cu scopul de a garanta obligaţia pe care debitorul o datorează creditorului (obligaţia garantată) şi care apare şi devine scadentă doar dacă apare şi devine scadentă obligaţia garantată.*

În acest sens Colegiul Civil menţionează că, garanţiile sînt mijloacele juridice care conferă creditorului titularul dreptului prioritar faţă de alţi creditori ceea ce priveşte urmărirea silită a unui bun determinat din patrimoniul debitorului, sau posibilitatea de a urmări şi o altă persoană care s-a angajat alături de debitor.

Garanţiile au menirea de a contracara riscul pierderii ce rezultă pentru creditor din imposibilitatea debitorului de a rambursa creditul contractat.

Reclamantul pretinde că debitorul nu-și execută obligațiile contractuale, iar conform certificatului anexat privind calculul datoriilor, se atestă că la data de 21 martie 2023 debitorul datorează următoarele sume: soldul restant în sumă de 30398,80 lei, penalitatea în sumă de 27358,92 lei, în total suma de 57757,72 lei (f.d.15).

Astfel, OCN "Urban Credit" SRL indică că a respectat în totalitate obligațiile contractuale, iar debitorii nu şi-au onorat obligațiunile și nu au rambursat împrumutul în termenul și mărimea prevăzută de contract.

Ca urmare, creditorul a expediat în adresa debitorului și fidejusorului notificarea cu aviz recomandat, fiind respectate condițiile care denotă încercarea de soluționare a litigiului pe cale amiabilă, însă fără careva rezultate pozitive.

La caz, Colegiul civil atrage atenția asupra faptului că prin referința depusă de către pîrîta Șteplic Mariana în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, aceasta a solicitat aplicarea excepției de tardivitate cu respingerea acțiunii reclamantului ca fiind depusă tardiv, solicitări care de fapt se regăsesc și în cererea de apel prin care indică că instanţa de fond, contrar legii nu s-a expus asupra cerinţei apelantei/pârâtei Ştepliuc Mariana, privind aplicarea excepţiei de tardivitate și solicită casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul central din 06.12.2023, cu emiterea unei noi decizii potrivit căreia cauza să fie remisă spre rejudecare în instanţa de fond, în alt complet de judecată la etapa de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare.

Așadar, Colegiul civil constată că instanța de fond nu s-a expus asupra cerinței pîrîtului cu privire la aplicarea excepției de tardivitate și a trecut la examinarea în fond a cauzei, adoptînd la data de 06 decembrie 2023 hotărîrea prin care a admis integral cererea de chemare în judecată formulată de OCN ”Urban Credit” SRL, or, potrivit prevederilor art.186[1] CPC, *(1) Cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripţie sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepţiei, instanţa de judecată examinează excepţia de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.*

La acest capitol, Colegiul civil reține că potrivit art.373 alin.1) - 3) CPC, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.*

Cu referire la excepția de tardivitate invocată de către partea pîrîtă, Colegiul civil punctează că potrivit discifrării din cont prezentată de reclamant la 18 noiembrie 2024, se atestă faptul că pîrîtul Ștepliuc Oleg a efectuat unele achitări la contractul de credit nr.0213/19 din 21 mai 2019, și anume: la 30.12.2020 suma de 6600,00 lei, 05.08.2021 suma de 4200,00 lei, 30.09.2021 suma de 3800,00 lei, ăn total 14600,00 lei.

Colegiul civil reține prevederile art.401 alin.1 lit.a), alin.2,3 Cod civil, potrivit cărora, *(1) Cursul prescripţiei extinctive se întrerupe: a) printr-un act voluntar de executare sau prin recunoaşterea, în orice alt mod, expres sau tacit, a dreptului a cărui acţiune se prescrie, făcută de către cel în folosul căruia curge prescripţia. Constituie acte de recunoaştere tacită executarea parţială a obligaţiei, achitarea, în tot sau în parte, a dobînzilor sau a penalităţilor, constituirea unei garanţii, solicitarea unui termen de plată, declararea compensării şi alte asemenea manifestări care să ateste în mod neîndoielnic existenţa dreptului celui împotriva căruia curge prescripţia. (2) După întreruperea cursului prescripţiei extinctive, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs pînă la întreruperea cursului prescripţiei extinctive nu se include în noul termen de prescripţie extinctivă. (3) În cazul survenirii circumstanţei indicate la alin. (1) lit. a), începe să curgă un nou termen de prescripţie extinctivă chiar dacă circumstanţa survine după expirarea termenului de prescripţie extinctivă.*

Așadar, partea pîrîtă a executat parțial obligația potrivit contractului de credit nr.0213/19 din 21 mai 2019, prin achitările efectuate la 30.12.2020, 05.08.2021, 30.09.2021, ceea ce a dus la întreruperea termenului de prescripție extinctivă, respectiv, Colegiul civil constată că acțiunea reclamantului este depusă în termen, motiv din care nu poate fi admisă cerința apelantului cu privire la aplicarea excepției de tardivitate a acțiunii.

Cît privește fondul cauzei, Colegiul reține că potrivit materialelor dosarului se atestă cu certitudine că, debitorul Ștepliuc Oleg nu și-a executat integral obligațiile ce-i reveneau în temeiul contractului de credit nr. 0213/19 din 21 mai 2019, încheiat cu OCN ”Urban Credit” SRL, astfel încât ultimul, în temeiul normelor invocate, are un drept de creanță față de debitor și față de fidejusor, or, conform art. 1640 Cod Civil al RM, *cu excepţia cazului în care s-a stipulat altfel, obligaţia debitorului şi a fidejusorului este solidară şi în consecinţă, creditorul poate pretinde la executarea solidară de la debitor sau, în limitele garanţiei, de la fidejusor.*

Deci, raportând la caz prevederile normelor de drept material aplicabile, al legislației civile în coroborare cu cele din domeniul protecției consumatorului, Colegiul civil consideră ca fiind eronată soluția instanței de fond privind admiterea integrală a acțiunii depuse de OCN ”Urban Credit” SRL către Ștepliuc Oleg și Ștepliuc Mariana privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Colegiul civil reține că OCN”Urban Credit” SRL este o organizație de creditare nebancară, a cărui activitate este reglementată de Legea cu privire la organizațiile de creditare nebancară nr. 1 din 16.03.2018 și Legii privind contractele de credit pentru consumatori, și normele altor Legi inclusiv și a Codului civil.

Prin noțiunea de organizație de creditare nebancară se subînțelege – societatea pe acțiuni sau societate cu răspundere limitată, care desfășoară cu titlu profesional doar activitățile prevăzute la art.8 alin.(2).

Prin urmare, în cazul în care activitatea OCN ”Urban Credit” SRL este reglementată de Legea cu privire la organizațiile de creditare nebancară, la caz se impune precizarea textului și spiritului prevederilor art. 9 alin.1) lit.e) și e[1]) al Legii cu privire la organizațiile de creditare nebancară (în vigoare până la 03.07.2023), potrivit căreia, *e) se interzic organizaţiei de creditare nebancară aplicarea ratei dobânzii de credit anuale specificate în contractul de credit/leasing financiar dacă aceasta depăşeşte 50%, iar toate celelalte plăţi aferente (comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plată), cu excepţia dobânzii, pe o zi de credit nebancar/leasing financiar depăşesc 0,04% din valoarea totală a creditului nebancar/leasingului financiar, în cazul acordării creditului nebancar/leasingului financiar consumatorilor; e[1]) stabilirea costului total al creditului nebancar/leasingului financiar (care include dobânzi, comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plată) mai mare decât valoarea debursată conform contractului respectiv sau decât valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar pentru consumatori care nu este destinat achiziţionării, construcţiei sau renovării (modernizării) unei locuinţe garantate cu un bun imobil în vederea asigurării obligaţiei de plată a creditului respectiv.*

De altfel, Colegiul reține și prevederile art. 15 alin. (7) Legii privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202/12.07.2013 (în vigoare până la 03.07.2023) potrivit căruia, se interzice: a) aplicarea ratei dobânzii de credit anuale specificate în contractul de credit dacă aceasta depăşeşte 50%, iar toate celelalte plăţi aferente (comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plată), cu excepţia dobânzii, pe o zi de credit depăşesc 0,04% din valoarea totală a creditului; b) stabilirea costului total al creditului (care include dobânzi, comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plată) mai mare decât valoarea debursată conform contractului respectiv (sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar), credit care nu este destinat achiziţionării, construcţiei sau renovării (modernizării) unei locuinţe garantate cu un bun imobil în vederea asigurării obligaţiei de plată a creditului respective, iar conform alin. (9) a acestei norme, în cazul încălcării prevederilor alin. (7) şi (8), creditorul are dreptul să solicite doar restituirea sumei iniţiale debursate conform contractului de credit acordat, fără revendicarea altor plăţi prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalităţile, dobânzile de întârziere şi orice alt tip de plăţi).

Prezenta prevedere se aplică inclusiv în cazul în care creditorul a transmis unei persoane terţe dreptul de încasare a creanţelor aferente contractului de credit acordat”.

Reieșind din corelația prevederilor art. 9 al Legii cu privire la organizațiile de creditare nebancară și art. 15 al Legii privind contractele de credit pentru consumatori, Colegiul civil reține că, odată ce corpul creditului acordat este de 33000 lei, celelalte plăți aferente (inclusiv dobânzi, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plăți) nu pot depăși suma debursată conform contractului de credit nr. 0213/19 din 21 mai 2019.

Astfel în sensul legal menționat, costurile totale ale unui contract de credit acordat de organizații nebancare consumatorilor, nu poate depăși suma inițial împrumutată, or, legiuitorul a stabilit că pentru organizațiile nebancare anume dublul sumei debursate inițial este una rezonabilă, nefiind una abuzivă, sub aspectul clauzelor abuzive pentru consumatori.

Prin urmare, pretențiile reclamantului OCN ”Urban Credit” SRL față de Ștepliuc Oleg și Ștepliuc Mariana sunt întemeiate în parte și urmează a fi admise parțial, cu încasarea în mod solidar din contul pîrîților a soldului restant ce constituie 30398,80 lei.

Cît privește penalitatea pretinsă de reclamant, Colegiul civil reține că potrivit prevederilor art. 947 alin. (1), (3) Cod Civil, *Clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere. Prin urmare, după cum rezultă din definiţia dată în alin.(1) al acestui articol, clauza penală constituie o evaluare convenţională şi prealabilă a eventualelor prejudicii pe care debitorul va fi obligat să le plătească în cazul neexecutării prestaţiei la care s-a îndatorat. Ea poate fi stipulată fie în contractul ce dă naştere raportului obligaţional, fie într-o convenţie ulterioară încheiată înainte de momentul în care intervine neexecutarea prestaţiilor datorate de debitor. Condiţiile de fond ale clauzei penale sunt aceleaşi ca şi ale contractului principal la care se referă, ţinându-se însă seama şi de caracterul ei accesoriu, de vreme ce validitatea obligaţiei principale constituie o condiţie esenţială pentru existenţa clauzei penale. Dacă obligaţia principală este nulă ori se stinge, atunci şi clauza penală va fi nulă ori se va stinge.*

Conform art.949 alin.(1) Cod civil, *dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii. Nu se poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii dacă penalitatea s-a stipulat cu titlu de despăgubire în locul prestaţiei şi nu doar cu titlu de mijloc de garantare a executării obligaţiei.*

Așadar, reclamantul pretinde încasarea din contul pîrîților a unei penalități în sumă de 27358,92 lei, care în viziunea instanței este una exagerat de mare, ținînd

cont de achitările deja efectuate de către pîrîți în temeiul contractului de credit nr. 0213/19 din 21 mai 2019 în sumă totală de 14600 lei, or, reieșind din suma totală a datoriei pretinsă de reclamant de 57 757,72 lei plus sumele achitate de pîrîți de 14600 lei, ceea ce în total constituie suma de 72357,72 lei, Colegiul civil conclude că aceasta depășește dublul sumei debursate inițial, motiv din care instanța va ajusta suma penalității pretinse de reclamant la 0,04% din valoarea totală a creditului nebancar, adică 30398,80 lei x 0,04% x180 zile =2188,65 lei, sumă care este una rezonabilă.

Prin prisma celor invocate, având în vedere că pîrîții/debitorii au înregistrat restanțe la restituirea împrumutului, Colegiul civil constată existența datoriei la soldul restant în mărime de 30398,80 lei și a penalității în mărime de 2188,65 lei, care urmează a fi încasate în mod solidar de la Ștepliuc Oleg și Ștepliuc Mariana în beneficiul OCN ”Urban Credit” SRL.

Cu referire la cheltuielile de judecată, Colegiul civil reține că potrivit art.82 CPC, *Cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei,* iar potrivit art.83 CPC, *(1) Taxa de stat este o sumă de bani care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. (2) În acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în acţiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat nr.213/2023.*

Conform art.94 alin.1,2 CPC, *(1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului. (2) În cazul mai multor reclamanţi sau pîrîţi, aceştia sînt obligaţi să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporţional sau solidar, în funcţie de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei. Dacă unul dintre coparticipanţi a utilizat mijloace speciale de apărare judiciară, ceilalţi nu sînt responsabili de cheltuielile lui.*

Astfel, în cazul în care pretențiile reclamantului au fost admise în parte, Colegiul civil ajunge la concluzia de a încasa în mod solidar de la Ștepliuc Oleg și Ștepliuc Mariana în beneficiul OCN ”Urban Credit” SRL cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat proporțional pretențiilor admise în sumă de 1353,46 (una mie trei sute cincizeci și trei,46) lei.

Potrivit art. 96 alin.(1, 1^1) CPC, *Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.*

(1[1]) Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Colegiul Civil reține că, în cadrul examinării prezentei cauze, interesele reclamantului au fost reprezentate de către avocatul Dumitru Malesenco, iar potrivit ordinului de plată din 17 august 2023, OCN ”Urban Credit” SRL a achitat CA ”Malesenco Dumitru” pentru acordarea asistenței juridice, suma de 2500 lei.

Prin urmare, Colegiul civil consideră necesar de a încasa în beneficiul reclamantului OCN ”Urban Credit” SRL în mod solidar de la Ştepliuc Oleg și Ștepliuc Mariana cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2500 lei, și aici Colegiul civil ține să menționeze că, la încasarea cheltuielilor pentru acordarea asistenţei juridice s-a ţinut cont de complexitatea cauzei, de faptele stabilite, de volumul de lucru, apreciind necesitatea cheltuielilor, realmente angajate şi rezonabile ca mărime, considerându-le cheltuieli necesare, care au fost în mod real suportate de reclamant, în limita unui cuantum rezonabil.

Distinct de cele enunţate, Colegiul civil şi de contencios administrativ ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de avocatul Vasile Luncaru în interesele lui Ștepliuc Mariana, cu casarea integrală a hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărîri prin care admite în parte cererea de chemare în judecată înaintată de OCN ”Urban Credit” SRL.

În conformitate cu dispoziţiile art.385 lit.c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ,-

D E C I D E:

Admite cererea de apel declarată de avocatul Vasile Luncaru în interesele lui Ștepliuc Mariana împotriva hotărîrii Judecătoriei Drochia sediul central din 06 decembrie 2023.

Casează integral hotărârea Judecătoriei Drochia sediul central din 06 decembrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de OCN,,Urban Credit,, către Ștepliuc Oleg și Ștepliuc Mariana privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, cu emiterea unei noi hotărîri după cum urmează:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată formulată de OCN,,Urban Credit,, către Ștepliuc Oleg și Ștepliuc Mariana privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Se încasează în mod solidar de la Ștepliuc Oleg și Ștepliuc Mariana în beneficiul OCN,,Urban Credit,, soldul restant la contractul de împrumut din 21.05.2019 în sumă de 30 398,80 (treizeci mii trei sute nouăzeci și opt,80) lei și penalitatea în sumă de 2 188,65 (două mii una sută optzeci și opt,65) lei, precum și cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat proporțional pretențiilor admise în

sumă de 1 353,46 (una mie trei sute cincizeci și trei,46) lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2 500,00 (două mii cinci sute) lei.

În rest, pretențiile OCN ,,Urban Credit,, se resping.

Decizia nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului,
judecător Elena Grumeza

Judecători Natalia Costaș

Stanislav Grosu